

— Δυνατότατον μάλισα, παρετήρησεν ὁ κ. Φόγ.
— Κάμετέ το λοιπόν!
— Τὸν γῦρον τοῦ κόσμου εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας;

— Ναί.

— Εὐχαρίστως.

— Πότε;

— Ἀμέσως. Σὰς εἰδοποιῶ ὅμως, ὅτι θὰ τὸν κάμω μὲ ἐξοδά σας.

— Εἶνε τρέλλα! ἀνέκραζεν ὁ Ἄνδρέας Στιούαρτ, ὅστις ἤρχιζε νὰ δυσχεραίνῃ διὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ συντρόφου του. Ἄς παίξωμεν καλύτερα.

— Τότε μοιράσετε ἐκ νέου, ἀπάντησεν ὁ Φιλέας Φόγ, διότι ἔγεινε λάθος.

Ὁ Ἄνδρέας Στιούαρτ ἀνέλαβε τὰ χαρτῖα μὲ πυρέςσουσαν χεῖρα, εἶτα δέ, ἀποτιθέμενος αἰφνης αὐτὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης:

— Λοιπὸν σπουδαίως, κ. Φόγ, εἶπε, στοιχηματίζω τέσσαρας χιλιάδας λίρας. . .

— Φίλιτατε Στιούαρτ, εἶπεν ὁ Φώλλεντιν, ἡσύχασε! δὲν εἶνε σπουδαῖα πράγματα αὐτά.

— Ὅταν λέγω, στοιχηματίζω, ἀπεκρίθη ὁ Ἄνδρέας Στιούαρτ, ἔμιλλῶ πάντοτε σπουδαίως.

— Ἔστω! εἶπεν ὁ κ. Φόγ. Εἶτα δέ, στρεφόμενος πρὸς τοὺς συναδέλφους του:

— Ἐχω, εἶπεν, εἴκοσι χιλιάδας λίρας καταθεθειμένας εἰς τοὺς ἀδελφούς Βάριγγ* τὰς διακινδυνεύω εὐχαρίστως. . .

— Εἴκοσι χιλιάδας λίρας! ἀνέκραζεν ὁ Ἰωάννης Σούλλιθαν. Εἴκοσι χιλιάδας λίρας, τὰς ὁποίας ἡμπορεῖτε νὰ χάσετε ἀπὸ μίαν ἀπροσδόκητον βραδύτητα!

— Ἀπροσδόκητον δὲν ὑπάρχει! ἀπάντησεν ἀφελῶς ὁ Φιλέας Φόγ.

— Ἀλλά, κύριε Φόγ, αἱ ὀγδοήκοντα αὐταὶ ἡμέραι ὑπελογίσθησαν ὡς ἐλάχιστος ὅρος.

— Ὁ ἐλάχιστος ὅρος ἀρκεῖ, ὅταν τὸν μεταχειρισθῇ τις καθὼς πρέπει.

— Ἀλλά διὰ νὰ μὴ τὸν υπερβῆτε, πρέπει νὰ πηδάτε μὲ μαθηματικὴν ἀκρίθειαν ἀπὸ τὸν σιδηρόδρομον εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, καὶ ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τὸν σιδηρόδρομον.

— Ὅν πηδήσω μὲ μαθηματικὴν ἀκρίθειαν!

— Ἀστείεύεσθε!

— Ἀληθῆς Ἄγγλος οὐδέποτε ἀστείεύεται, ἀπάντησεν ὁ κ. Φόγ, ὡσαύτως πρόκειται περὶ πράγματος σπουδαίου, ὅπως εἶνε τὸ στοιχίμα. Στοιχηματίζω εἴκοσι χιλιάδας λίρας ἐναντίον τοῦ βουλουμένου, ὅτι θὰ κάμω τὴν περιουσίαν τῆς γῆς εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας, ἢ καὶ ὀλιγώτερον, τουτέστιν εἰς χιλίας ἑνεακοσίας εἴκοσιν ὥρας ἢ εἰς ἑκατὸν δεκαπέντε χιλιάδας διακόσια λεπτά. Δέχεσθε;

— Δεχόμεθα! ἀπάντησαν οἱ κύριοι Στιούαρτ, Φώλλεντιν, Σούλλιθαν, Φλάναγαν καὶ Ῥάλφ, ἀφοῦ συνεννοήθησαν.

— Πολὺ καλὰ! εἶπεν ὁ κ. Φόγ. Ἡ ἀμαξοστοιχία τοῦ Δούβρ ἀναχωρεῖ εἰς τὰς ὀκτώ καὶ σαρανταπέντε. Ὁ ἀναχωρήσω μ' αὐτὴν.

— Εὐθὺς ἀπόψε; ἠρώτησεν ὁ Στιούαρτ.

— Εὐθὺς ἀπόψε, ἀπεκρίθη ὁ Φιλέας Φόγ. Λοιπὸν, προσέθηκε, συμβουλευόμενος μικρὸν τι ἐγκόλιον ἡμερολόγιον, ἀφοῦ ἔχομεν σήμερον τετάρτην, δύο ὀκτωβρίου, ὀφείλω νὰ εἶμι εἰς Λονδίνον, εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ συλλόγου, τὸ σάββατον εἰκοσιδύο Δεκεμβρίου, εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ σαρανταπέντε τῆς ἐσπέρας* ἄλλως αἱ εἴκοσι χιλιάδες λίραι τῆς πιστώσεώς μου θὰ γίνουσι ἰδικαί σας πράγματι καὶ δικαιώματι. Ἰδοὺ, κύριοι, ἐπιταγὴ δι' αὐτὸ τὸ ποσό.

Πρωτόκολλον περὶ τοῦ στοιχήματος συντάχθη καὶ ὑπεγράφη ἀμέσως ὑπὸ τῶν ἐξ ἐνδιαφερομένων. Ὁ Φιλέας Φόγ ἔμεινεν ἀπαθῆς. Δὲν ἐστοιχηματίζε βεβαίως ὅπως κερδήσῃ* διεκύβευε δὲ εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν, ἧτοι τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του, προβλέπων ὅτι θὰ ἠναγκάζετο ἴσως νὰ δαπανήσῃ τὸ ἔτερον ἥμισυ, ὅπως φέρῃ εἰς πέρας τὸ δύσκολον ἐκεῖνο, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἀνεκτέλεστον σχέδιον. Οἱ ἀντίπαλοί του ἐφαίνοντο συγκεκινημένοι, οὐχὶ διότι ἦτο τόσον σπουδαῖα ἡ ἐνθῆκη τοῦ στοιχήματος, ἀλλὰ διότι ἔτυπτε πῶς αὐτοὺς ἡ συνείδησις, στοιχηματίζοντας ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐσήμαινεν ἡ ἐβδόμη. Πρωτὰθθ δὲ εἰς τὸν κ. Φόγ νὰ διακοπῇ τὸ οὖιστ, ἵνα δυνηθῇ νὰ παρασκευασθῇ.

— Εἶμαι πάντοτε ἕτοιμος! ἀπάντησεν ὁ ἀπαθῆς εὐπατρίδης* διανέμων δὲ τὰ χαρτῖα:

— Καρρὸ αὐτοῦ! προσέθηκε. Σεῖς παίζετε, κύριε Στιούαρτ.

[Ἔπεται συνέχεια.]

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ

*Ἐκ τῶν τοῦ Σμάιλς περὶ χαρακτήρος.

Οἱ τρόποι εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων θελγῆτρων τοῦ χαρακτήρος, εἶναι τὸ κόσμημα πάσης πράξεως* περιβάλλουσι δὲ συνήθως μετὰ κάλλους τὴν ἐκτέλεσιν καὶ αὐτῶν τῶν ταπεινοτέρων ἐργασιῶν. Εἶναι δ' ὄντως ἀληθῆς τέχνη νὰ γνωρίζῃ τις νὰ κοσμῇ τὰς ἐλαχίστας πράξεις ἐν τῷ βίῳ καὶ νὰ καθιστᾷ αὐτὰς εὐαρέστους.

Οἱ τρόποι δὲν εἶναι τι ἄσκοπον καὶ ἀδιάφορον, ὡς ὑπολαμβάνουσι τινες* διότι συντελοῦσι πολὺ εἰς τὸ νὰ διευκολύνωσι πᾶσαν ὑπόθεσιν τοῦ βίου καὶ νὰ χρηρηγῶσιν ἐμμέλειάν τινα εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις. «Καὶ αὐτὴ ἡ ἀρετὴ», λέγει ὁ ἐπίσκοπος Μιδλντουν, «συννοηθεμένη ὑπὸ χυδαίων τρόπων, εἶναι προσβλητικὴ.»

Οἱ τρόποι ἔχουσι μεγίστην βαρύτητα ἐν τῇ γνώμῃ, ἣν σχηματίζομεν περὶ τῶν ἄλλων, ἐνίστε δ' ἔχουσι ἐπίδρασιν πλείονα ἄλλων οὐσιωδῶν προτερημάτων. Τρόποι χαριέντες καὶ εὐγενεῖς συντελοῦσι ἰσχυρῶς πρὸς ἐπιτυχίαν* διὸ καὶ πολλοὶ ἀποτυγχάνουσι μόνον καὶ μόνον τῆς

ἐλλείψεως τούτων ἕνεκα. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, αἵτινες γεννῶνται καὶ λαὶ ἢ κακὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τῆς εὐπροσηγορίας καὶ εὐγενείας ἢ συναντήσῃ τις.

Ἡ ἀγροικία καὶ ἡ χυδαιότης κλείουσι τὰς θύρας καὶ τὰς καρδίας, ἀλλ' ἡ εὐμένεια καὶ ἡ εὐπρέπεια, τῶν καλῶν τρόπων οὖσαι γνώρισμα, ἀνοίγουσι αὐτάς. Ἔχουσι τὴν κλεῖδα πασῶν τῶν θυρῶν καὶ χρησιμεύουσι ὡς γέφυρα διαβάσεως εἰς τὴν καρδίαν.

Λέγεται ἐν γένει ὅτι «οἱ τρόποι κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον»· ἀληθέστερον ὅμως εἶναι ὅτι «ὁ ἄνθρωπος κάμνει τοὺς τρόπους.» Δύναται τις νὰ εἶναι τραχὺς καὶ ἀγροϊκός, ἀλλὰ νὰ ἔχη ἀγαθὴν καρδίαν καὶ καλὸν χαρακτῆρα· βεβαίως ὅμως θὰ καθίστατο ἔτι μᾶλλον ἀξιεραστότερος καὶ ἴσως ὠφελιμώτερος, ἐὰν ἐπεδείκνυε γλυκὺ ἦθος καὶ ἐκείνην τὴν γλυκύτητα τῶν τρόπων, ἧτις εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἀληθινῆς εὐγενείας.

Ἡ κυρία Hatchinson, εἰς τὴν εὐγενῆ εἰκόνα, ἦν κατέλιπε τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ καὶ ἄλλοτε ἐμνημονεύσαμεν, εἰκονίζει διὰ τῶν ἐξῆς τὴν ἀνδρικήν ἐκείνου εὐπρέπειαν καὶ τὸ ἀξιεραστον ἦθος· «Δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ἂν ἐν αὐτῷ ἀληθὲς μεγαλεῖον ἢ ὑπερφηάνεια ἐνυπῆρχε· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι οὐδέποτε κατεφρόνησεν ἄνθρωπον εἰς ταπεινὴν θέσιν εὐρισκόμενον, ἀλλ' οὐδ' ἐκολάκευσε τὸν ἐφ' ὑψηλοῦ καθήμενον. Ἀπέναντι τῶν πτωχῶν ἐφέρετο γλυκῶς καὶ συμπαθητικῶς, πολλάκις δὲ πολλὰς κατηνάλισκεν ὥρας σχολῆς, συνδιαλεγόμενος μεθ' ἀπλῶν στρατιωτῶν καὶ ταπεινῶν γεωργῶν. Ἐγνωρίζε δὲ νὰ μεταδίδη τόσον καλῶς τὴν οἰκειότητα, ὥστε εἰς ὅλους ἐκείνους τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους ἐνέπνεε σεβασμὸν μεμιγμένον μετὰ στοργῆς καὶ οὐδέποτε ἐπελανθάνοντο μετ' αὐτοῦ διατρίβοντες τὴν διαφορὰν τῆς κοινωνικῆς θέσεως αὐτῶν καὶ ἐκείνου.

Οἱ τρόποι μέχει τινὸς σημείου μαρτυροῦσι τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις τῆς ἐσωτερικῆς φύσεως. Δεικνύουσι τὴν φιλοκαλίαν αὐτῶν, τὰ αἰσθήματα, τὸ ἦθος, καὶ τὴν κοινωνίαν ἐν ἣ τὰς διατριβὰς ποιοῦσι. Οἱ κατὰ συνθήκην τρόποι, οἱ ἐν χρήσει ἐν τῇ κοινωνίᾳ, δὲν ἀποδεικνύουσι μέγα τι· μόνον οἱ κατὰ φύσιν τρόποι, προῖον τῶν ἐν ἡμῖν ἠθικῶν δώρων τῶν παρ' ἡμῶν αὐτῶν καλλιεργηθέντων, ἔχουσι μεγίστην σημασίαν.

Ἡ ἐν ταῖς τρόποις χάρις ἐμπνέεται ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα εἶναι πηγὴ ἀπολαύσεων δι' ἄνθρωπον ἀνεπτυγμένης διανοίας. Ὡς πρὸς τὴν ἐποψίν δὲ ταύτην τὰ αἰσθήματα ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀξίαν τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν προτερημάτων καὶ τῆς παιδείας. Ἀσκούσι δὲ πλείονα ἐπίδρασιν εἰς τὴν πορείαν τῶν ὀρέξεων καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ φιλάνθρωπία εἶναι ἡ χρυσὴ κλεῖς, ἡ πᾶσαν καρδίαν ἀνοίγουσα. Δὲν διδάσκει μόνον τὸ καλῶς φέρεσθαι καὶ εὐ-

προσηγῶρος, ἀλλὰ φωτίζει καὶ τὴν διάνοιαν καὶ ἀποκαλύπτει τὰς γνώσεις. Θεωρητέα δὲ τοιαύτη οὖσα ὡς ἡ μεγίστη χάρις ἢ κληροδοθηθεῖσα τῇ ἀνθρωπότητι.

Οἱ τεχνητοὶ κανόνες τοῦ καλῶς φέρεσθαι οὐδὲν σημαίνουσιν· ὅτι, ἀνομάζεται ἐτικέτα συνήθως εἶναι ἀπάνθισμα ἀγενείας καὶ ψεύδους. Συνίσταται πρὸ πάντων εἰς στάσεις καὶ εὐκόλως ἀναγνωρίζεται. Θεωρουμένη δὲ ὑπὸ τὴν καλὴν αὐτῆς ὄψιν εἶναι ἀντικατάστασις τῶν καλῶν τρόπων, συνήθως δὲ καὶ παραποιήσις αὐτῶν.

Τὸ εὐπροσηγῶρος καὶ προσηγῶς φέρεσθαι ἀποτελεῖ συνήθως τὴν βάσιν τῶν καλῶν τρόπων. Ὄρισαν δὲ τὴν εὐγένειαν ὡς τέχνην δεικνύουσαν δι' ἐξωτερικῶν σημείων τὸ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἐνδόμυχον σέβας. Δύναται τις ὅμως νὰ δεικνύεται ἐντελῶς εὐγενῆς πρὸς τινα ἀλλὰ νὰ μὴ ἔχη ὑπὲρ τούτου οὐδένα ἰδιάζοντα σεβασμὸν. Οἱ καλοὶ τρόποι καὶ ὑπὸ τὸν κρεῖττονα λόγον καὶ ὑπὸ τὸν ἥττονα εἶναι ἡ καλὴ διαγωγή. Εἶπόν τινες ὅτι καλὸν σχῆμα εἶναι προτιμότερον καλῆς μορφῆς καὶ ὅτι καλὴ ἀγωγή ἔχει πλείονα ἀξίαν ὠραίου σχήματος· διότι ἡ τελευταία παρέχει ἡδονὴν ὑψηλοτέραν τῆς θεᾶς ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων· εἶναι ἡ ὠραιότερα πασῶν τῶν τεχνῶν.

Ἡ ἀληθὲς εὐγένεια εἶναι τὸ προῖον τῆς εὐλαλείας· πρέπει ν' ἀπορρέῃ ἐκ τῆς καρδίας, καὶ νὰ μὴ ἀφίη ἐντυπώσεις διαρκεῖς, διότι δὲν εἶναι ἀληθὲς ἡ εὐγένεια ἢ μὴ διεγείρουσα τὸ πρὸς τὴν ἀληθεῖαν καθήκον. Πρέπει ν' ἀφίη τις νὰ καταφαίνεται ὁ κατὰ φύσιν χαρακτῆρ, ἐξαλείφω τὰς γωνίας αὐτοῦ καὶ ὅ,τι ἔχει τὸ τραχὺ. Ἐλέχθη ὅτι ἡ εὐγένεια πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ πρὸς τὸ ἄριστον ὕδωρ, ὅπερ εἶναι τὸ διαυγές, τὸ ἀπλοῦν, τὸ μηδεμίαν ἔχον γεῦσιν. Ἐν τούτοις ἐνίοτε παρά τισιν ἀνδράσιν ἡ μεγαλόνοια καλύπτει πολλὰς ἐλλείψεις τῶν τρόπων, αἵτινες παραβλέπονται ὅταν εἰς αὐτοὺς ἐνυπάρχει ἰσχυρὰ καὶ πρωτότυπος προσωπικότης. Ἄν δὲν ὑπῆρχε δὲ αὐτῇ ἡ ἰδιάζουσα φυσικὴ χροιὰ εἰς ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων τῆς φυσικότητος καὶ προσωπικότητος, ὁ βίος ἤθελε στερηθῆ πολὺ τοῦ διαφέροντος, τῆς ποικιλίας καὶ ἀνδρικῆς δυνάμειος τοῦ χαρακτῆρος, ἦν παριστᾶ.

Ὁ ἀληθῶς εὐγενῆς εἶναι καλοκάγαθος. Αἰσθάνεται ἡδονὴν παρέχων τῷ πλησίον εὐτυχίαν καὶ ἀπέχων παντὸς, ὅπερ δύναται νὰ προξενήσῃ δυσαρέσκειαν. Δὲν εἶναι ἀχαρίστος καὶ ἀναγνωρίζει προθύμως τὰς φιλικὰς ὑπηρεσίας. Ὁ γλωσσάρχης Speke ἀπήντησε τὴν ἀρετὴν ταύτην εἰς ὑπατον βαθμὸν οὖσαν παρὰ ταῖς ἰθαγενεῖς τοῦ Οὐγανδᾶ, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Νουανζᾶ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἀφρικῆς. «Ἐκεῖ, λέγει, ἡ ἀχαριστία, ἡ ἀπλῶς ἢ παραμέλησις τοῦ νὰ εὐχαριστήσῃ τις τινα διὰ πράξιν προσεχθεῖσαν, τιμωροῦνται διὰ ποινῆς.»

Ἡ ἀληθὲς εὐγένεια συνίσταται εἰς τὸν σε-

βασμὸν τῆς προσωπικότητος τοῦ πλησίον. Ὁ θέλων νὰ ἐκτιμᾶται παρὰ τῶν ἄλλων πρέπει ν' ἀποδίδῃ αὐτοῖς ἐκτίμησιν. Πρέπει νὰ σέβηται πως πάσας τὰς γνώμας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅταν εἶναι ἔτι διάφοροι τῶν ἑαυτοῦ. Ὁ καλῶν τρόπων ἄνθρωπος εὐπροσηγόρως φέρεται ὅταν μεθ' ὑπομονῆς ἀκούῃ τὸν πρὸς αὐτὸν λαλοῦντα, καὶ συνήθως ἐλκύει τὴν συμπάθειαν αὐτοῦ. Δεικνύεται ἀνεκτικός, ὑπομονητικός καὶ ἀπέχει αὐστηρῶς κρίσεως· διότι ἐσάκις αὐστηρῶς κρίνωμεν τοὺς ἄλλους προκαλοῦμεν καὶ τούτων τὴν αὐστηρὰν περὶ ἡμῶν κρίσιν.

Ὁ ἀγενῆς ἄνθρωπος καὶ ἀκριτος συνήθως ἀγαπᾷ κάλλιον νὰ θυσιάσῃ τὸν φίλον του παρὰ μίαν εὐφρολογίαν. Εἶναι δ' ὄντως μωρία νὰ ἐκτεθῇ τις εἰς τὸ μῖσος τοῦ ἄλλου δι' ἀπόλαυσιν μιᾶς στιγμῆς. Ὁ Βρουνὲλ ὁ μηχανικός, εἰς τῶν εὐγενεστέρων ἀνδρῶν, ἐσυνείθισε νὰ λέγῃ, ὅτι ἡ κακεντρέχεια καὶ ἡ κακοβουλία εἶναι ἐκ τῶν δαπανηροτέρων ἀπολαύσεων τοῦ κόσμου· καὶ ὁ διδάκτωρ Τζόνσον εἶπεν ἡμέραν τινὰ· «δὲν εἶναι συγκεχωρημένη ἡ κακοβουλία οὔτε εἰς τὰς πράξεις, οὔτε εἰς τοὺς λόγους. Τὸ νὰ ὑβρίσῃς τινὰ, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τὸν ῥίψῃς κατὰ γῆς.»

Ὁ εὐγενῆς καὶ ρουνεῆς οὐδέποτε διατείρεται ὅτι εἶναι σοφώτερος καὶ πλουσιώτερος τοῦ πλησίον. Δὲν καυχᾶται ἐπὶ τῇ θέσει αὐτοῦ, τῇ γεννήσει, τῇ πατρίδι καὶ δὲν καταφρονεῖ τοὺς μὴ τυχόντας νὰ ἔχωσι τὰ αὐτὰ προσόντα. Δὲν ἐνδεικνύει τὰ προτερήματά του ἢ τὸ ἐπάγγελμά του καὶ δὲν ὀμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ ὅταν ἀνοίγῃ τὸ στόμα του. Τοῦναντίον εἰς τε τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους εἶναι μέτριος, ἀνευ ἀξιώσεων, ἀνευ ἀλαζονείας, δεικνύων τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτῆρα δι' ἔργων μᾶλλον παρὰ διὰ λόγων.

Ἡ ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων ἔχει πηγὴν τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ ἐκδηλοῦται διὰ τρόπων τραχέων καὶ μισητῶν.

Τῇ ἀληθείᾳ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι εἰς τὴν διαρκῆ θυσιᾶν ἑαυτοῦ ἔν ταῖς σχέσεσι τοῦ συνήθους βίου συνίσταται ἡ διαφορά μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἀνατεθραμμένου ἀνθρώπου.

Ὁ ἐν τῇ κοινότητι μὴ θέλων νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ἑαυτὸν οὐδεμίαν στενοχωρίαν καθίσταται ἀνυπόφορος. Οὐδεὶς εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἀποβαίνει πηγὴ ἀνίας εἰς τοὺς περὶ αὐτόν. Πολλοὶ, ἐλλείψεως χαλινοῦ ἕνεκα, διέρχονται τὸν βίον ἀγωνιζόμενοι κατὰ προσκομιμάτων, ἅτινα αὐτοὶ ἔπλασαν, καὶ καθιστῶσι πᾶσαν ἐπιτυχίαν ἀδύνατον ὡς ἐκ τοῦ δυστρόπου καὶ ἀγροίκου αὐτῶν χαρακτῆρος, ἐνῶ ἄλλοι, κεκτημένοι ὀλιγώτερα προτερήματα, πορεύονται καὶ ἐπιτυχᾶνους διὰ τῆς ὑπομονῆς, τῆς ὁμαλότητος τοῦ ἤθους καὶ τῆς ἐγχαρτείας.

Πρὸς ἐπιτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ λέγουσιν ὅτι συντελοῦσιν εἴτε ὁ χαρακτῆρ, εἴτε τὰ προτερήματα ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, βέβαιοι

εἶναι ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τῆς ψυχικῆς φαιδρότητος, ἐκ τῆς προσηνείας, τῆς στοργῆς καὶ τῆς προθυμίας. Αἱ ἀρεταὶ αὗται εἶναι τὸ νόμισμα τὸ κυκλοφοροῦν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Διὰ πολλῶν τρόπων μὴ εὐγενῶν δεικνύεται ἡ ἔλλειψις τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὸν πλησίον σεβασμοῦ, ἐν οἷς τὸ ἀτμηλῆτον τῆς ἐνδυμασίας, ἡ ἔλλειψις καθαριότητος περὶ τὴν περιβολὴν ἢ ἔξεις προξενούσαι βδελυγμίαν. Ἄνθρωπος ἀκάθαρτος καὶ ἀκατάστατος, πλὴν τοῦ ὅτι καθίσταται φυσικῶς ἀπεχθῆς, ἐμπνέει εἰς τοὺς ἄλλους μῖσος, καθιστάμενος οὕτω χυδαῖος καὶ ἀγενῆς ὑπὸ ἐτέραν μορφήν.

Ὁ Δαβὶδ Ἀνσιλλῶν, ἱεροκήρυξ, εἰς τῶν τὰ μάλιστα δεινῶν, ὁ ὁποῖος ἐσπούδαζε καὶ συνέθετε τοὺς λόγους μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ἐσυνείθισε νὰ λέγῃ ὅτι «μικρὸν ἐδεικνύει τις σεβασμὸν πρὸς τὸ δημόσιον, ὅταν δὲν ἐλάμβανε φροντίδα νὰ παρασκευασθῇ καλῶς περὶ πᾶν ἔργον, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἤθελε παρουσιασθῇ εἰς πανήγυριν φέρων ἐπὶ κεφαλῆς τὸν νυκτερινὸν στοῦφον καὶ ἐνδεδυμένος κοιτωνίτην γιτώνια, ἔπραττε πράξιν μαρτυροῦσαν ἐντελῆ ἔλλειψιν εὐγενείας.»

Οἱ τρόποι εἶναι τέλειοι ὅταν εἶναι ἀφελεῖς, ὅταν οὐδενὸς ἐλύσῃσι τὴν προσοχὴν ἄλλ' εἶναι ἀπλοὶ καὶ φυσικοὶ. Τὸ ἐπιτετηθευμένον καὶ τεχνικὸν εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐλευθερὰν στάσιν καὶ φιλοπροσηγόρον. Ὁ Ῥοσφουκὼλδ εἶπεν ὅτι «οὐδὲν κωλύει ἡμᾶς νὰ φερῶμεθα κατὰ φύσιν, ὅσον ἡ ἐπιθυμία νὰ φανῶμεν τοιοῦτοι.» Ἴδου δὲ ταῦτα γράφοντες ὅτι ἐπανερχόμεθα αὐθις εἰς τὴν εἰλικρινεῖαν καὶ ἀπλότητα περὶ ὧν ὀμιλήσαμεν, αἰτινες ἐπιδεικνύονται διὰ τῆς χάριτος, τῆς φιλοφροσύνης, τῆς εὐμενείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ πλησίον. Ὁ εἰλικρινῆς καὶ ἀπλοῦς ἄνθρωπος καθιστᾷ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν ἀφελεῖς, οὓς θερμαίνει καὶ ἀνυψοῖ μόνον ἡ παρουσία του, οὕτω δὲ οἱ τρόποι, ὡς καὶ ὁ χαρακτῆρ δύνανται ν' ἀποδώσιν ἀληθῆς κινητικὴ δύναμις.

«Ἡ συμπάθεια καὶ ὁ θαυμασμός, τὸν ὁποῖον ἐνέσπειρον ἡ γενναία φύσις καὶ ἀξίεραστος τοῦ σίω Σύδνεϋ Σμιθ εἰς πάντας τοὺς ἀναστεφόμενους αὐτὸν πτωχοὺς ἢ πλουσίους, λέγει ὁ Kingsley, προήργατο ἐκ τοῦ ὅτι πλουσίους καὶ πτωχοὺς, τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπηρετάς καὶ πάντας τοὺς εὐγενεῖς οὓς ἐξένιζε μετεχειρίζετο μετὰ τῆς αὐτῆς συμπεριφορᾶς καὶ τοῦ αὐτοῦ σεβασμοῦ ἢ το μεθ' ὧν συμπαθῆς καὶ εὐθυμος καὶ πανταχοῦ ὅπου ἐπορεύετο ἄφινεν εὐλογίας καὶ ἐλάμβανε.»

Λέγουσιν ὅτι οἱ καλοὶ τρόποι εἶναι τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν εὐγενῶς καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένων ἀνθρώπων, καθὼς καὶ τῶν βιούτων ἐν ταῖς ἀνω μᾶλλον ἢ ἐν ταῖς κάτω τάξεσι τῆς κοινωνίας. Ὡς πρὸς τοὺς πρώτους, τοῦτο

είναι ἀληθές μέχρι τινός βαθμοῦ, διότι διήλθον τὰς ἀρχάς τοῦ βίου των ἐν μέσῳ περιστάσεων πρὸς τοῦτο εὐνοϊκῶν. Δὲν ὑπάρχει ὁμοίως λόγος ἀ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ πτωχαὶ τάξεις δὲν ποιοῦσι χρῆσιν πρὸς ἀλλήλας καλῶν τρόπων· μάλιστα παρ' αὐταῖς παρατηρεῖται πλοῦτος καλῶν τρόπων καὶ εὐγενῶν ἐκφράσεων.

Οἱ χειρῶνακτες καὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους φυλάττουσι σέβας, ὡς καὶ οἱ διὰ τῆς διαγωγῆς των ἐκ τοῦ πλοῦτου των ἐπιζῶντες, πρὸς τοὺς ὁμοίους των, ἢ ἄλλως λεκτέον διὰ τῶν τρόπων των δεικνύουσι τὸ ἀμοιβαῖον σέβας. Πολλάκις ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἠσθάνθησαν τὴν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν ἀγαθοεργοῦ πράξεως εἴτε ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, εἴτε ἐν τῇ οἴκῳ, εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ. Ὁ εὐγενὴς ἐργάτης ἐξασκεῖ μείζονα ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὸν, καὶ μικρόν κατὰ μικρόν προσελκύει εἰς μίμησιν τοῦ τακτικοῦ αὐτοῦ βίου, τῆς διαγωγῆς, τῆς εὐγενείας καὶ τῆς ἀγαθότητος. Οὕτως ὁ Βενιαμὶν Φραγκλίνος, ὃν ἐργάτης, ἀνεμόρφωσε, λέγουσι, τὰς ἔξεις ὁλοκλήρου ἐργοστασίου.

Δύναται τις νὰ ἔχη ὀλίγα χρήματα εἰς τὸ βαλάντιον καὶ ὁμοίως νὰ εἶναι εὐγενής. Ἡ καλὴ συμπεριφορὰ δὲν ἔχει χρηματικὴν ἀξίαν· εἶναι μάλιστα ἡ εὐθυνότερα πασῶν τῶν εὐχαριστήσεων τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι τὸ μικρότερον τῶν προτερημάτων, καὶ ὁμοίως εἶναι τόσον ὠφέλιμον καὶ τόσον εὐάρεστον, ὥστε εἶναι ἀξιὸν νὰ καταταγῆ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιστημῶν.

Ἐκαστον ἔθνος ἔχει πάντοτε νὰ μάθῃ τι ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἔθνη· ὅ,τι δὲ ἡ ἐργατικὴ τάξις τῶν Ἀγγλῶν ἔχει νὰ μάθῃ παρὰ τῶν ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ γειτόνων εἶναι ἡ περὶ τοὺς τρόπους εὐγένεια αὐτῶν.¹ Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι τρόπους μελιχίους καὶ φιλόφρονας· ἔχουσι δὲ τὰ προτερήματα ταῦτα καὶ αὐταὶ αἱ κατώτεροι παρ' αὐτοῖς τάξεις. Παρ' αὐτοῖς ὁ ἐργάτης συναντῶν συνεργάτην του ἐξάγει τὸν πῖλόν του καὶ χαιρετᾷ φιλικῶς· δὲν ὑπάρχει τι τὸ ταπεινωτικὸν εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἀλλὰ μᾶλλον τι χάριεν καὶ ἀξιοπρεπές. Ἐπὶ τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης ἡ ἐργατικὴ τάξις εὐρίσκειται εἰς καλλιτέραν θέσιν ἢ παρ' ἡμῖν τοῖς Ἀγγλοῖς, διότι ὑποφέρει εὐθύμως τὴν πενίαν τῆς· καὶ τοι δ' ἐκεῖ τὰ ἡμερομίσθια εἶναι μικρότερα, δὲν περιπίπτουσι οἱ ἐργάται εἰς τόσον μεγάλην ἔνδειαν, οὐδὲ πνίγουσι τὰς θλίψεις των εἰς τὸ οἰνόπνευμα. Ἐπιζητοῦσι τεύαντιον ἐκ τοῦ βίου τὸ καλλίτερον μέρος καὶ προσπαθοῦσι ν' ἀπολαύσωσιν αὐτὸ καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ἔνδειας.

Ἡ φιλοκαλία ἀποφέρει ἀληθῆ οἰκονομίαν. Δύναται εὐκόλως νὰ συνδεθῆ καὶ μετὰ τοῦ εὐτελεστάτου εἰσοδήματος τοῦ ἀτόμου, καὶ νὰ ἡδύνη τὸν κόπον καθὼς καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Τὴν

1. Ὁ Σμάιλς, ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ Χαρακτήρος συγγράμματος, εἶναι Ἀγγλος.

ἐκ τῆς φιλοκαλίας εὐχαρίστησιν ἀπολαμβάνει τις περισσοτέραν ὅταν συνδέῃ αὐτὴν μετὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Ἡ φιλοκαλία ἀνυψοῖ τὴν πενίαν. Δεικνύεται δὲ ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ οἴκου καὶ δίδει λάμψιν καὶ χάριν εἰς τὴν ταπεινότεραν κατοικίαν. Γεννᾷ τοὺς καλοὺς τρόπους καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ δημιουργεῖ περὶ τὸ ἄτομον ἀτυοσφαίραν, ἐν ἣ ἀρέσκειται νὰ ζῆ. Οὕτω δὲ ἡ φιλοκαλία ἠνωμένη μετὰ τοῦ συμπαθητικοῦ ἠθους καὶ τῆς ἀγχινοίας ἀνυψοῖ καὶ κοσμεῖ τὴν ἀφανεστέραν ὑπαρξιν.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἀριστον σχολεῖον τῶν καλῶν τρόπων εἶναι πάντοτε, ὡς καὶ τοῦ χαρακτήρος, ἡ οἰκογένεια, ἐν ἣ ἡ γυνὴ χρησιμεύει ὡς διδάσκαλος. Οὐχ ἦτον καὶ τούτου ἐάν στερεῖται τις ὡς ἀνήκων εἰς ἀγροικὸν οἰκογένειαν δύναται θέλων αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν νὰ καλλιεργήσῃ τοὺς τρόπους του καὶ τὸν νοῦν του, νὰ μάθῃ νὰ φέρεται καλῶς πρὸς πάντας. Πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς ἀλαμπεῖς ἀδάμαντας· λείπει παρ' αὐτῶν ἡ λάμψις, ἥτις ἀποκτᾶται διὰ τῆς προστριβῆς καὶ συγχρωτίσεως μετ' ἀνθρώπων καλλιτέρας ἀγωγῆς.

Ἡ ἐκ τῶν τρόπων ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπικαιροῦ αὐτῶν χρήσεως· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτυγχάνουσι πλείοτερον αἱ γυναῖκες, αὐταὶ δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς οἱ καλλίτεροι διδάσκαλοι. Γνωρίζουσι κάλλιον τῶν ἀνδρῶν νὰ προσποιῶνται καὶ εἶναι φύσει χαριέστεραι καὶ φιλοφρονέστεραι. Ἐχουσι φυσικὴν ζωηρότητα, ὄμμα παρατηρητικόν, καὶ εἶναι ἐπιδεξιότεραι καὶ ἐπιτηδεϊότεραι. Ὡς ἐκ τῶν ἀπειρῶν λεπτομερειῶν, ἃς παρέχει ὁ κοινωνικὸς βίος, φυσικῶς αἱ γυναῖκες ἀποκτῶσι νοῦν καὶ ἰκανότητα. Διὰ τοῦτο ἡ μετὰ γυναικῶν ἀξιεράστων καὶ νοημῶν ἀναστροφή τῶν ἀνδρῶν διδάσκει εἰς τοὺς τοὺς τὴν καλλιτέραν ἀγωγὴν.

Ἡ διάγνωσις ἡ ταχεῖα τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων καὶ ἡ ἐπίκαιρος χρῆσις αὐτῶν εἶναι τι ἔμφυτον· ὁ κάτοχος τοῦ προτερήματος τούτου ὑπερνικᾷ τὰς δυσκολίας κάλλιον τοῦ ἔχοντος ἄλλα προτερήματα ἢ ἐπιστήμην.

Τὸ κράτος τῶν καλῶν τρόπων εἶναι τηλικούτον, ὥστε ὁ Wilkes, ἀνὴρ ἐκ τῶν δυσειδεστάτων τὴν μορφὴν, ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν εὐνοίαν καὶ τὰς χάριτας ὠραίας γυναικὸς τρεῖς μόνον ἡμέραι διεχώριζον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὠραιοτέρου ἀνδρὸς τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ ὑπανίγμος οὗτος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν καὶ πολλὴν σπουδαιότητα εἰς τοὺς τρόπους, διότι οὗτοι δὲν ἀποδεικνύουσι πάντοτε καὶ τὸν ἀριστον χαρακτήρα. Ὁ ἀνὴρ ὁ πολὺ ἔχων τὸ ἐπαγωγὸν εἰς τοὺς τρόπους ἴσως πρωταγωνισεῖ, ὡς ὁ Wilkes, ἐπὶ ἀνήθικων πράξεων. Οἱ τρόποι καθὼς καὶ τὰ ἄλλα προτερήματα ἀρέσκουσι καὶ εὐχαριστοῦσι τὸν

ὄφθαλμόν, πολλάκις ὅμως εἶναι μεταμφίσεις κακοῦ χαρακτῆρος. Εἶναι μόνον σημεῖον ἐξωτερικόν καλῆς ἀνατροφῆς, συνήθως δὲ παρίσταται καὶ ὑπὸ μορφήν παρά φύσιν. Δύναται τις νὰ ἔχη καλὸν τὸ παράστημα καὶ ὅμως ἡ ψυχὴ αὐτοῦ νὰ εἶναι κατὰ βάθος διεφθαρμένη, τότε δὲ οἱ ἐπιτετηδευμένοι τρόποι του συνίστανται εἰς φράσεις καλλιπεῖς καὶ εἰς στάσεις σώματος χαριέσσας.

Ἄσ' ἑτέρου ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἄνδρες μεγίστας κεκτημένοι ἀρετὰς καὶ γενναιότατοι ἦσαν ἐστερημένοι ἐντελῶς τρόπων χαριέντων καὶ εὐπροσηγώρων· οἱ ἄνδρες οὗτοι ὡμοιάζον πρὸς καρπὸν οὔτινος ὁ σκληρὸς φλοιὸς περιβάλλει ἡδίστην τροφήν· ὁ τραχὺς ἄνθρωπος φαίνεται ἀγενής, καὶ ὅμως δύναται νὰ εἶναι γλυκὺς, ἔντιμος καὶ ἀγαθός.

Ὁ Κνωῆξ καὶ ὁ Λουθῆρος δὲν διεκρίνοντο ἐπὶ εὐπροσηγορίᾳ. Ἀνέλαβον ἔργον, ὅπερ ἀπῆται ἄνδρας σταθεροὺς καὶ ἀποφασιστικούς· μάλλον ἢ καλῶς ἀνατεθραμμένους. Ἐθεώρων μάλιστα αὐτοὺς σκληροὺς καὶ βιαίους χαρακτῆρος. «Καὶ ποῖος εἶσαι σὺ,» ἔλεγεν ἡ Μαρία βασιλίσσα τῆς Σκωτίας εἰς τὸν Κνωῆξ, «ὁ ὅποιος τολμᾷ νὰ διδῆς μαθήματα εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὴν ἡγεμονίδα τοῦ βασιλείου τούτου;»—Κυρία, ὑπέλαβεν ὁ Κνωῆξ, εἶμαι ὑπήκοος γεννηθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ βασίλειον. Λέγουσιν ὅτι αὐτὴ ἡ τόλμη καὶ αὐτὴ ἡ τραχύτης προὐκάλεσαν πολλάκις τὰ δάκρυα τῆς βασιλίσσης Μαρίας· ὅταν δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς Μόρτων ἔμαθε τοῦτο εἶπε· «κάλιον νὰ κλαίωσι γυναῖκες παρά ἄνδρες γενειοφόροι.»

Ἡμέραν τινὰ ὁ Κνωῆξ ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δωματίου τῆς βασιλίσσης ἤκουσεν ἕνα τῶν αὐλικῶν νὰ εἴπῃ· «Πῶς δὲν φοβεῖται!» Στραφεὶς δὲ ὁ Κνωῆξ πρὸς αὐτὸν εἶπε «καὶ διὰ τί νὰ φοβηθῶ τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον ἐνὸς εὐγενοῦς; Προσέβλεψα πολλάκις κατὰ πρόσωπον ἀνθρώπους ἐν ὀργῇ διατελοῦντας καὶ ἐν τούτοις δὲν κατελήφθην ὑπὸ παραλόγου τρόμου.» «Ὅτε ὁ Κνωῆξ καταληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κόπων ἐφέρετο εἰς τὸν τόπον τῆς αἰωνίας ἀναπαύσεως, ὁ ἀντιβασιλεὺς προσβλέψας εἰς τὸν ἡμιανικτὸν τάφον εἶπε τοὺς ἐξῆς λόγους, προξενήσαντας τότε ἐντύπωσιν διὰ τὴν ἐνεχομένην ἀλήθειαν καὶ τὸ ἐπίκαιρον· «Ἐνταῦθα κεῖται ἕκλεινος ὅστις οὐδέποτε ἐφοβήθη ἄλλον ἄνθρωπον.»

Ὁ Λουθῆρος ἐπίσης ἐθεωρεῖτο ὑπὸ πολλῶν ὡς ἀνὴρ βίαιος καὶ τραχὺς καὶ ὅμως ὁ σκληρὸς αὐτοῦ φλοιὸς ἔκρυπτε καρδίαν θερμὴν καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ τὸ γλυκὺς καὶ συμπαθητικὸς.

Ὁ Σαμουὴλ Τζόνσον ἦτο ὡσαύτως ἀπότομος καὶ μεμψίμοιρος, διότι ἀνετράφη ἐν σκληρᾷ σχολῇ, τῇ τῆς πενίας, ἐν ἣ διήλθε τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου καὶ δι' ἧς ἦλθεν εἰς συνάφειαν μετὰ περιδόξων ἀνθρώπων. Ἐπλανήθη εἰς τὰς ὁδοὺς μετὰ τοῦ Σαβᾶξ ἐπὶ ὀλοκλήρους νύκτας, διότι ἀμφοτέροι ἐστεροῦντο χρημάτων ὅπως εὗρωσι κλίνην.

«Ὅτε δὲ τὸ ἀκατάβλητον αὐτοῦ θάρρος καὶ ἡ ἐπιδειξιότης ἀπέδωκαν αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ κοινῶνίᾳ, ἔφερον ἐτι τὰ ἔγχη τῶν πρώτων θλίψεων καὶ τῶν ἀγώνων. Ἡτο φύσει ἰσχυρὸς καὶ ῥωμαλαῖος, καὶ τὰ παθήματα κατέστησαν αὐτὸν ἀδυσώπητον. Ἡμέραν τινὰ ἐρωτηθεὶς διὰ τί δὲν προσκαλεῖτο νὰ γευματίη τὸσον συχνὰ ὅσον ὁ Γκαρρικ, εἶπεν ὅτι «οἱ μεγάλοι Κύριοι καὶ αἱ Κυρίαὶ δὲν ἀγαπῶσι ν' ἀποστομῶνται.» Ὁ δὲ Τζόνσον ἦτο γνωστὸς ὡς δυνάμενος νὰ κλείη τὸ στόμα τῶν ἄλλων, ἐνῶ αὐτὸς ἤξιζε τὸν κόπον ν' ἀκούεται.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Τζόνσον ὠνομάζον αὐτὸν *ursa major*, μεγάλην ἄρκτον. Ἐν τούτοις, ὡς λέγει ὁ Γολσμιθ, δὲν ὑπῆρξεν ἄνθρωπος ἔχων τρυφερωτέραν ἐκείνου καρδίαν· οὐδὲν εἶχε τῆς ἄρκτου πλὴν τοῦ δέρματος. Οἱ τρόποι τοῦ Τζόνσον κατεδείχθησαν ἡμέραν τινὰ ὅτε ἐν τινι τῶν κυρίων ὁδῶν τοῦ Λονδίνου ἐβοήθησε κυρίαν τινὰ νὰ διέλθῃ τὴν ὁδὸν, δοὺς αὐτῇ τὸν βραχίονα, ἀλλὰ μὴ παρατηρήσας ὅτι ἐκείνη διετέλει ἐν καταστάσει μέθης· τοῦτο ὅμως δὲν κατεβίβαζε τὴν ἀξίαν τῆς πράξεως. Ὅποια δὲ διαφορὰ μεταξὺ τῆς διαγωγῆς ταύτης καὶ τοῦ βιβλιοπώλου εἰς τὸν ἀπηυθύνθη ὁ Τζόνσον ζητῶν θέσιν, ὁ ὅποιος ἀτενίσας εἰς τὸ ἀθλητικὸν σῶμά του καὶ ἀκαλλιέργητον, εἶπεν ὅτι θὰ ἔκαμνε καλλίτερον «ν' ἀγοράσῃ μία χαμαλίκια διὰ νὰ κουβαλῇ σεντούκια.» Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐλέγητο ὑπὸ πραοτέραν φράσιν, ἦτο ἐντελῶς κτηνωδῆς.

Ὁ τρόπος τοῦ νὰ μεταχειρίζεται τις σοφιστεῖαν καὶ πάντοτε ν' ἀντιλέγη καὶ νὰ συζητῇ περὶ παντὸς προξενεῖ ἐντύπωσιν ψυχρὰν καὶ ἐπιφέρει ἀποστροφὴν· οὐχ ἤττον καὶ τὸ ἐναντίον, νὰ ἐπιδοκιμάζῃ τὰ πάντα, νὰ συμπαθῇ πρὸς πάντα καὶ νὰ συμμετάσχη τῶν συγκινήσεων εἶναι τι ἀηδές, ἀναξιοπρεπές καὶ μὴ ἔντιμον. «Εἶναι δύσκολον, λέγει ὁ Ριχάρδος Σερῶ, νὰ μείνη τις ἐν δικαίῳ μετὰ ἑτέρου τρόπου ἀποτόμου καὶ ὀμaloῦ, μετὰ τῶν δικαίων ἐπαίνων καὶ τῆς τυφλῆς κολακείας· καὶ ὅμως εἶναι εὐκολώτατον ἢ ὅσον νομίζεται· ἡ φαιδρότης, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ ἀπλότης εἶναι τὰ μόνα ἀπαιτούμενα ἵνα πράξῃ τις τὸ καλόν, ὅπως ὀφείλει νὰ τὸ πράξῃ.»

Πολλοὶ ἄνθρωποι φαίνονται ἀγροῖκοι οὐχὶ διότι εἶναι πραγματικῶς, ἀλλὰ διότι εἶναι ἀδέξιοι. Οὕτως ὅταν ὁ Γίββων ἐδημοσίευσεν τὸν δεύτερον καὶ τρίτον τόμον τῆς ἱστορίας του *Περὶ τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τῶν Ῥωμαίων*, ὁ Δουξ Κομβερλάνδ συναντήσας αὐτὸν καθ' ὁδὸν εἶπε τὰ ἐξῆς· «Πῶς ἔχετε, κύριε Γίββων; Βλέπω ὅτι εἴσθε πάντοτε ὁ αὐτός· ἀδιακόπως μουτζουρώνετε, σκαλιζετε, πασαλειφετε τὰ χαρτιά.» Ὁ δουξ εἶχε βεβαίως σκοπὸν νὰ συγχαρῇ τὸν συγγραφέα, ἀλλ' ἔστρεψε τὴν φράσιν εἰς τρόπον τραχὺν καὶ σχεδὸν κακοῖτη.

Ἐπάρχουσιν ὡσαύτως ἄλλοι, οἵτινες φαίνονται ψυχροί, ἐπιφυλακτικοί καὶ ὑπερήφανοι, καὶ ὅμως οὐδὲν τούτων ἔχουσιν, εἶναι δειλοί. Ἡ δειλία δ' εἶναι εἰς τῶν διακριτικῶν χαρακτήρων τῆς τευτονικῆς φυλῆς. Ὀνόμασαν αὐτὴν ἀγγλικὴν μαριαν.» Ὁ Ἄγγλος ἐν γένει περιηγούμενος εἶναι δύσκαμπτος, ἀδέξιος, μικρὰν ἐπιδείξιν προξενῶν εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὀλίγον ἑλκύνων τὴν συμπάθειαν. Καί τοι δὲ προσπαθεῖ νὰ ἐπιδείξῃ εἰδὸς τι τρόπων ἢ δειλία του εἶναι παρούσα καὶ δὲν δύναται ἐντελῶς ν' ἀποκρύψῃ αὐτήν. Οἱ Γάλλοι δὲ ὡς φύσει χαριέντες καὶ οὐσιωδῶς κοινωνικοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσωσι τοιοῦτον χαρακτήρα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἄγγλος εἶναι ἀδιαλείπτως τὸ ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων καὶ τῶν κωμικωτέρων γελοιογραφιῶν αὐτῶν.

Ὁ μέγας Ἰσαὰκ Νεύτων ἦτο ὁ δειλότερος ἀνὴρ τῶν συγχρόνων του. Ἐτῆρει μυστικὰς ἐπιμακρὸν χρόνον πολλὰς ἀνακαλύψεις του, ἐκ φόβου μὴ ἢ φήμῃ αὐτοῦ ἐπεκταθῆ· παρήγγειλε νὰ δημοσιεύσωσιν ἀνακαλύψεις του ἄλλας μαθηματικὰς ἀνωνύμως ἵνα μὴ γίνῃ γνωστὸν τὸ ὄνομά του καὶ αὐξήσῃ τὰς σχέσεις του. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Σαιξπηρος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς δημοσιεύσεως τῶν τραγωδιῶν του καὶ ἐκ τῆς χρονολογίας αὐτῶν. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Βύρων.

Ἡ δειλία ὅμως ὑπὸ ἑτέραν ἐποψιν ἐξεταζομένη δὲν εἶναι ἐλάττωμα, ἀλλὰ στοιχεῖον ἀρετῆς. Οἱ δειλοὶ δὲν εἶναι χαριέντες οὔτε ἐπιδεικτικοί, διότι εἶναι ἐν γένει ἀκοινωνῆτοι, δὲν ἔχουσι κομψότητα τρόπου, ἥτις ἀποκτάται διὰ τῆς ἀδιαλείπτου ἀναστροφῆς ἐν τῷ κόσμῳ, εἶναι δειλοὶ πρὸς τε τοὺς ξένους καὶ τοὺς οἰκείους, κρύπτουσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν· καὶ ὅμως τὰ αἰσθήματα αὐτῶν μὴ ἐπιδεικνύμενα εἶναι θερμὰ καὶ ἀγάνα.

Τοὺς Ἄγγλους διακρίνει τῶν λοιπῶν φυλῶν καὶ ἕτερος χαρακτήρ, ὁ βαθὺς σεβασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη, ἣν ἔχουσι πρὸς τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν. Δώσατε τῷ Ἄγγλῳ οἶκον καὶ ἀδιαφορεῖ πρὸς πᾶν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ. Ὅπως εὖρη γωνίαν τινα, ἣν νὰ δύναται ν' ἀποκαλέσῃ ἰδικὴν του, διέρεχεται τὰς θαλάσσας καὶ πορεύεται ὅπως πῆξῃ τὴν σκηνὴν του ἐν μέσῳ κοιλάδος, ἢ παρθενικοῦ δάσους. Ἡ μοναξία τῆς ἐρημίας δὲν ἐκφοβίζει αὐτόν, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν κοινωνίαν τῆς γυναικὸς του καὶ τῶν τέκνων του. Ἰδοὺ δὲ διὰ τι οἱ λαοὶ οἱ γερμανικῆς καταγωγῆς, ἐξ ὧν ἐξῆλθον οἱ Ἄγγλοι, εἶναι οἱ καλλίτεροι ἀποικιστὰι καὶ διασπείρονται τάχιστα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆνους σφαίρας.

Οἱ Γάλλοι δὲν κατώρθωσαν οὐδεμίαν πρόοδον ὡς πρὸς τὸν ἐποικισμὸν, τῆς μεγάλης αὐτῶν τάσεως ἕνεκα πρὸς τὸν κοινωνικὸν βίον, ὅπερ εἶναι τὸ μυστήριον τῶν θεληγῆτρων τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, καὶ διότι δὲν δύνανται νὰ λησμονήσωσιν ὅτι εἶναι Γάλλοι.

Οἱ Ἄγγλοι δὲν εἶναι καλλιτέχναι, διότι, ὡς εἴπομεν, δὲν εἶναι κοινωνικοί. Εἶναι καλοὶ ἄποικοι, καλοὶ ναυτικοί, καλοὶ βιομηχανοί, ἀλλὰ δὲν διαλάμπουσιν ὡς αἰδοί, ὡς χορευταί, ὡς ὑποκριταί, ὡς καλλιτέχναι οὔτε ὡς ῥάπται τοῦ συρμοῦ· δὲν γνωρίζουσιν οὔτε καλῶς νὰ ἐνδυθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ παρασταθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ ἐμιλήσωσιν, οὔτε καλῶς νὰ γράψωσι. Στεροῦνται ὕφους καὶ κομψότητος. Ὅ,τι πράττουσιν εἶναι καλῶς κατεσκευασμένον, ἀλλ' ἀνευ χάριτος.

Ὅπως διορθωθῆ ἢ ἑλλειψίς αὐτῆ τῆς χάριτος καὶ τῆς περὶ τὰς τέχνας φιλοκαλίας παρὰ τῷ ἀγγλικῷ λαῷ ἴδρυσαν σχολὴν ἵνα διαδώσωσι πλεῖστον τὸ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας αἶσθημα. Τὸ ὥραϊον σήμερον διδάσκειται καὶ κηρύσσεται ὑπὸ τινῶν ὡς θρησκεία θεωρούμενον. «Τὸ ὥραϊον εἶναι τὸ ἀγαθόν. Τὸ ὥραϊον εἶναι τὸ ἀληθές. Τὸ ὥραϊον εἶναι ὁ ἡγεμὼν τῆς ἀγαθοεργίας.» Τοιαῦται γινώμαι καθ' ἑκάστην κηρύσσονται. Πιστεύουσιν ὅτι διὰ τῆς σπουδῆς τῶν τεχνῶν ὁ ἀναπτύξωσι τὴν φιλοκαλίαν ἐνὸς λαοῦ, ὅτι διὰ τῆς παρατηρήσεως ὥραϊων πραγμάτων θὰ ἐξαγνίσωσι τὴν φύσιν του, καὶ ὅτι ἀποσπῶντες αὐτὸν ἐκ τῶν ὑλικῶν ἡδονῶν θὰ ἐξευγνίσωσι καὶ ὁ ἀνυψώσωσι τὸν χαρακτήρα του.

Ἐν τούτοις καίτοι παρομοία ἀνατροφή ἐθεωρήθη ἀναγκαία εἰς τὸ νὰ βελτιώσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ μεγαλύνῃ, δὲν πρέπει τις ἐκ ταύτης ν' ἀναμένῃ πολλὰ πράγματα. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ χάρις ἐξημερώνει καὶ κοσμεῖ τὸν βίον καὶ εἶναι ἀξία νὰ καλλιεργῆται. Ἡ μουσικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ὁ χορὸς, πᾶσαι αἱ τέχναι εἶναι πηγαὶ ἡδονῆς καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀκριβῶς σαρκικαί, θέλουσιν οὐχ ἥττον τὰς αἰσθήσεις, ἀλλ' οὐδὲν πλεῖστον. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς φιλοκαλίας ὡς πρὸς τὴν ὥραιότητα τοῦ σχήματος ἢ τοῦ χρώματος, τοῦ ἤχου ἢ τῆς στάσεως δὲν ἐπενεργεῖ πάντοτε καὶ ἐπὶ τῆς καλλιεργείας τοῦ πνεύματος ἢ τῆς διαμορφώσεως τοῦ χαρακτῆρος. Ἡ θεὰ καλλιτεχνημάτων δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν φιλοκαλίαν καὶ ἐξεγείρῃ τὸν θαυμασμὸν, πρᾶξις ὅμως γενναία γενομένη ἐνώπιον ὄλων τῶν πολιτῶν θέλει ἐπιδράσει ἰσχυρότερον ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ θέλει τονίσει τὴν ἀμιλλαν πλεῖστον τῆς θεάς μυριάδων ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων. Διότι ὁ νοῦς, ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία καὶ οὐχὶ ἡ φιλοκαλία καὶ ἡ καλλιτεχνία καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους μεγάλους.

Εἶναι ὄντως ἀμφίβολον ἐὰν ἡ καλλιέργεια τῶν τεχνῶν, ἥτις ἀγεῖ πολλάκις εἰς τὴν πολυτέλειαν, συνετέλεσε τοσοῦτον εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἀνθρώπων ὅσον ὑποτίθεται παρὰ πολλῶν. Ἴσως δὲ ἢ πρὸς ταύτας ἀποκλειστικὴ τροπὴ τῶν πολιτῶν ἐκθηλύνει μᾶλλον ἢ ἰσχυροποιεῖ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν καθιστῶσα εὐαίσθητον εἰς τὰς προσβολὰς τῶν αἰσθησῶν.

Δυναμέθα λοιπὸν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἂν

ἂν ἡ χάρις τῶν τρόπων, ἡ εὐγένεια, ἡ κομψότης καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ συντελοῦντα εἰς τὸ νὰ κοσμήσωσι τὸν βίον καὶ παραστήσωσι εὐχάριστον πρέπει νὰ καλλιεργῶνται, δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραμελῶνται χάριν τούτου καὶ μόνου αἰ στερεῆς πραγματικαὶ ἀρεταὶ καὶ διαρκέστεραι, αἱ τῆς τιμιότητος, τῆς εὐλιριεῖας καὶ τῆς ἀληθείας. Ἡ πηγὴ τοῦ κάλλους πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν καρδίαν μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων δὲν ἔχει μεγάλην ἀξίαν ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ εὐγενῶν πράξεων. Ἡ χάρις εἶναι συνήθως τι τὸ ἐξωτερικόν, ἀρέσκει καὶ ἐλκύει, ἀλλὰ δὲν φθάνει μέχρι τῆς καρδίας.

Τὸ ἔντιμον θάρρος ἔχει πλείονα ἀξίαν τῆς λεπτοτέρας χάριτος, ἡ ἀγνότης εἶναι προτιμητέα τῆς κομψότητος, ἡ καθαρότης δὲ τοῦ σώματος, τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας εἶναι πολυτιμότερα πάσης περὶ τὴν τέχνην τελειότητος.

A. M.

ΑΡΧΑΙΑΙ ΚΑΙ ΝΕΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

Ἄξιопαρατήρητον εἶνε ὅτι πολλὰ τῶν προλήψεων, αἵτινες ὑπάρχουσι σήμερον παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, ὑπῆρχον ἀπαράλλακτοι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡμῶν προγόνους, παρ' ὧν βεβαίως ἡ παράδοσις περιέσωσεν αὐτὰς διὰ τῶν αἰώνων μέχρι τῆς σήμερον.

Τὰ ἐπόμενα παραδείγματα μαρτυροῦσιν ἀποχρώντως περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος·

Κατὰ γνωστοτάτην ἐν τῷ λαῷ πρόληψιν ὁ σπαραγμὸς τῶν βλεφάρων θεωρεῖται πάντοτε ὡς ὀϊωνὸς προσεχούς· οὐ ἀντήσσει μετὰ προσφιλοῦς προσώπου. «Τὸ μάτι μου σπάρταρει, λέγων συνήθως, γλήγορα θά τὸν (τὴν) ἰδῶ.» Τὴν πρόληψιν ταύτην ἀπαράλλακτα ἐξέφραζον καὶ οἱ ἀρχαῖοι· οὕτως εἰς ἐν τῶν εἰδυλίων (III, εἰχ. 37) τοῦ χαριεστάτου βουκολικοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου εὐρίσκομεν αὐτὴν ἐν ἐκφράσει μηδόλως παραλλαττούσῃ τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν χρήσει σήμερον.

«Ἄλλεται ὀφθαλμὸς μου ὁ δεξιὸς· ἤρά γ' ἰδησῶ αὐτήν...» λέγει ὁ πρὸς τὴν Ἀμαρυλλίδα περιπαθῶς κωμῶν καὶ ποθῶν νὰ προσίδη τὴν πεφιλημένην μορφήν ἐραστῆς αὐτῆς.

Ἐν ἄλλῳ τινὶ ἄσματι (Εἰδυλλ. VI, στίχ. 39) τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ ἀπαντῶμεν ἄλλην, συνηθεστάτην καὶ ταύτην παρὰ τῷ λαῷ τῆς σήμερον πρόληψιν, καθ' ἣν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς βασκανίας θεωρεῖται συντελεστικὴ ἡ εἰς τὸν κόλπον τρεῖς ἔμπυσις. Ἰδοῦ·

«Ὡς μὴ βασκανθῶ δέ, τρεῖς εἰς ἔμῳ ἔπτυσσά κόλπον· ταῦτα γὰρ ἡ γρατὰ με Κοτυταρὶς ἐξεδίδαξε.»

Ταῦτα δὲ λέγει ὁ καλὸς Δαμοῖτας, ὅστις κατοπτριθεὶς πρὸ μικροῦ εἰς γαληνιαίαν θάλασσαν κατηνυφάνθη ἀποθαυμάσας τὸ κάλλος τῆς ἰδίας μορφῆς.

Τὴν παρ' ἡμῶν παροιμιακὴν ἐκφρασιν «θρέψαι

λύκο τὸν χειμῶνα νὰ σε φάη τὸ καλοκαῖρι», λεγμένην ἐπὶ τῶν ἀγνωμόνων, τῶν κακῶν ἀντ' ἀγαθοῦ ἀποδιδόντων, εὐρίσκομεν ὁμοίαν σχεδὸν εἰς τὸ πέμπτον εἰδυλλιον τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἐν ᾧ περιγράφεται ἕρις σφοδρὰ μεταξὺ τῶν βουκολιαστῶν Κομάτα καὶ Λάκωνος περὶ τοῦ πότερος δύναται νὰ ψάλλῃ κάλλιον. «Σὺ, λέγει πρὸς τὸν Λάκωνα ἀγανακτῶν ὁ τῆς σύριγγος ἀρχαῖος ἀθλητῆς Κομάτας, σὺ τολμᾷς νὰ ἀμιλλᾷσαι πρὸς ἐμὲ περὶ ἄσματος, τὸν ὅποιον ἐγὼ παῖδα ἔτι ἐδίδασκον; . . . Φεῦ! τοιαύτη ἡ ἀμοιβὴ τῶν εὐεργετούντων!»

«Θρέψαι Λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὡς σε φάγωσι.»

Ἔσχε δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς προφανῶς ἡ παροιμία αὕτη ἀπὸ τοῦ μύθου τοῦ Ἀκταίωνος, τοῦ δυστυχοῦς κυνηγοῦ, ὅν, ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος δι' ἐκδίκησιν εἰς ἔλαφον μεταμορφωθέντα, κατεσπάραξαν οἱ ἴδιοι αὐτοῦ κύνες, οὓς ἔτρεφεν ἵνα μεταχειρίζεται εἰς τὴν θήραν. Κσδ.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΚΑΡΦΙΔΕΣ

Τέσσαρες καρφίδες! Τί τούτου ἀπλοῦστερον, καὶ ὅμως τὰς ἐβλεπον διεσταυρωμένας ἀστροειδῶς ἐν τῷ μέσῳ πόρπης ἦν πάντοτε ἐφόρει κυρία τις. Ἐρωτήσας ἔμαθον τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα μετὰ συγκινήσεως μοὶ διηγήθη ἡ εὐγενὴς κυρία· «Ὁ σύζυγός μου ἦτο Πολωνὸς εὐπατριδῆς· καταγγεληθεὶς δὲ ὑπὸ ἰσχύοντος ἐχθροῦ καθεῖρθη ἐν παλαιῷ τινι πύργῳ ἐν εἰρκτῇ ὑπογείῳ καὶ σκοτεινῇ. Οὐδεὶς ἐλάλει εἰς αὐτόν, ὁ δεσμοφύλαξ οὐδέποτε ἤνοιγε τὸ στόμα, ὥστε ὁ ἀτυχὴς σύζυγός μου ἐκινδύνευε νὰ παραφρονήσῃ καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον. Ἐβδομάδες καὶ μῆνες παρήρχοντο καὶ ὁ δύσμοιρος δεσμώτης δὲν εἶχε κἄν τὴν παρρησίαν νὰ μετρή τὰς παρερχομένας ἡμέρας καὶ νὰ διακρίνη αὐτὰς ἀπὸ τῶν νυκτῶν! Καὶ τὸ ὀδυνηρότατον πάντων ἦτο ἀργός!»

«Ἡμέραν τινὰ φέρων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του ἠσθάνθη τέσσαρας καρφίδας. Τέσσαρες καρφίδας! Καὶ τί νὰ τὰς κάμῃ! . . . Τὰς ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ ἐνδύματός του καὶ τὰς ῥίπτει κατὰ γῆς· ἔπειτα δὲ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα καὶ τετραποδητὴ βαίνων ἀναζητεῖ αὐτὰς ἐν τῷ σκότει ψηλαφῶν. Εὐρὼν δέ, τὰς ῥίπτει πάλιν καὶ πάλιν τὰς ἀναζητεῖ καὶ τὰς ἀνευρίσκει. Ἰδοῦ λοιπὸν εἶχεν ἤδη ἐργασίαν. «Ἐξ ὅλα ἔτη κατεγίνετο εἰς τὴν μονότονον ταύτην ἀσχολίαν, ἥτις ὅμως ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ βεβαίας καὶ ἀφρύντου παραφροσύνης καὶ προῶρου θανάτου. «Ὅτε δὲ τέλος ἐνθυμηθέντες ἤλθον νὰ τον ἐξαγάγωσι τῆς εἰρκτῆς, εὐρον αὐτὸν ἀναζητοῦντα τὰς τέσσαρας καρφίδας του, ἃς παρέλαθε μεθ' ἑαυτοῦ, ἐγὼ δὲ προσήλωσα ἐπὶ τοῦ κοσμήματος τούτου, ὅπερ οὐδέποτε θὰ ἐγκαταλείψω.»

Ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο ἵνα ἐργάζεται!

Κυρία E**